

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקפו ♦ שנה יב

שב"ק פ' תרומה ♦ אדר א' ה'תשפד

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה ב)

המפרשים כתבו לדייק בפסוקים שפתח בלשון "וידבר" שהוא לכאורה דיבור קשה וגם מה שכתב "בני ישראל" ואת מי בא למעט וגם מה שכתוב בפסק "ויקחו לי", ולמה לא כתוב ויתנו לי, וגם ה' - "לי" הוא מיותר לכאורה, ורש"י הק' כתב "לי לשמי" מכיון דאי אפשר לו שיתנו לה' כי כל העולם שלו הוא ולכן כתב שפירוש "לי לשמי", ולזה צריכין להבין למה כאן כתב "לי לשמי" הלוא את כל התורה צריכין לעשות לשמה ואף שאמרו חז"ל לעולם ילמד אדם ויעסוק במצוות אף שלא לשמה שמתוך שלא לשמה יבוא לעשות לשמה, הלוא מובן הוא שכל ההיתר הוא משום שיבוא להיות עושה לשמה, ואם כן מה הכוונה כאן באומרו לי לשמי.

ונאמר מה שכתבו ואמרו המפרשים ומה שנראה לענ"ד, ומקודם נביא את דברי בעל הטורים שכתב שהכתוב פתח בדבר אל בני ישראל שזה לשון פיוס וכמו שכתוב בפסוק "דברו על לב ירושלים" זה משום שיש כאן חסרון ממון ולכן פייסם ועוד הביא ממדרש שכתב ר' אבוהו למה לעשות משכן שזה כבוד וכפרה לישראל אמר הכתוב "דבר אל בני ישראל" שהוא לשון פיוס ללמוד מזה שאלו הדוחקים את ישראל ונוטלים את ממונם אסור לעשות כן ומי ידע מה תהא עליהם ע"ש.

וגם כתב בעה"ט שמש"כ בני ישראל הכוונה שרק בני ישראל יהיו תורמים ולא הגוים והאור החיים הק' הוסיף לומר שגם לא יקבלו מהערב רב, וכן הוא בזוהר הק' ומה שכתב רש"י לי לשמי, יש שכתבו שעיקר ההיתר הוא בלימוד התורה הקדושה וקיום מצות שלא לשמה הוא שיבוא בפעם אחרת לעשותו לשמה, אבל כאן בהקמת המשכן שזה היה רק פעם אחת בעולם שהקימו משכן במדבר ולכן כתב רש"י "לי לשמי" שכאן ה-לשמה מעכב (עיין בספר ארי' שאג למחול' הרה"ק מצאנו זמיגרד ז"ע)

והנה יש לדקדק עוד בפסוקים שכתבו ויקחו שזה מלשון כפיה וכמו שכתב האור החיים הקדוש שמה שכתב ויקחו הוא על דרך אמרם ז"ל במסכת שקלים שממשכנין על השקלים שישנו בכפיה לשקול, ומה שכתב "אשר ידבנו ליבו" כתב האור החיים הק' שיחפוז ה' שכל נדבה תהיה מהלב, ולא שתהיה הנתינה עד שתקדם הנדבה בלב ע"ש.

ולכאורה צריכין להבין שאיך היה אפשר לעשות זאת שאם זה בכפיה איך אפשר שיהיה נדבה מלב אבל באמת זה מה שאמרו חז"ל שאם אדם מישראל אינו רוצה לקיים מצוה שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, וגם במצוות כאלו שצריך רצון וכוונה מכל מקום אמרינן דמכיון שאומר רוצה אני, נקרא זה לרצון.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה ב)

מדוע נאמר "ויקחו לי תרומה" ולא "ויתנו לי תרומה" במדרש רבה מבואר העניין: ללמדך שהנותן תרומה למצווה לוקח ומרוויח יותר משווי הכסף והזהב שנתן ולפיכך נאמר "ויקחו".

מעלת עושה הצדקה גדולה היא עד מאוד, ועל כך מובא בספר "קב הישר": אמר רבי יוסי על הפסוק "וצדקה תציל ממוות" יש אילנא דחיי ויש אילנא דמותא. והעושה מעשים טובים מחזיק באילנא דחיי והעושה מעשים רעים מחזיק באילנא דמותא, והאי גברא דאחזיק בצדקה ויהיב פרנסה לעני, שע"י הצדקה הזו החזיק באילן החיים והתיש והכניע את כוח אילן המוות!

וכתב האר"י ז"ל, שכל מצווה שאדם עושה נרשמת אותה אחת מכ"ב אותיות התורה הרמוזה באותה מצווה על מצחו, וכשהוא עושה מצווה אחרת נמחקת האות הראשונה ונכתבת האות של המצווה השנייה שעשה, אבל אות של מעשה צדקה אינה נמחקת לעולם, ועל כך אומר הפסוק "וצדקתו עומדת לעד".

ודרושה חכמה גדולה לנתינת הצדקה בסבר פנים יפות, ולמען לא יתבייש המקבל. כן נקט בלשון ויקחו שהתרומה הינה גם לקיחה, שהיא מסייעת לאדם לחיות כראוי בעולמו של הקב"ה.

ז' אדר

הנה השבוע חל ז' אדר ובענין הטעם שהוא חל תמיד בפרשת תצוה איתא בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ ז"ע: טעם שז' אדר חל תמיד בפרשת תצוה, דאיתא (זח"ג רמו, א) בשביל שאמר משה "מחני נא מספרך" לא נזכר שמו בפרשת תצוה, ולכך חל יום מיתתו בפרשת תצוה.

סיים הרה"ק מקאריץ: שמזה משמע שהעיקר היולא של משה רבינו הוא באדר ראשון (עיין מגן אברהם תק"פ, סק"ח).

סיפר הרה"ח רבי יוסף בעריש ויינברגר ז"ל: שפעם אחת נכנס אל הקודש פנימה אצל הרה"ק ה'ישועות משה' מו"ז'ניץ ז"ע, בליל ז' באדר. וראה אותו כשהוא כולו לוהט כאש להבה, והנה שואל אותו הראית את דברי ה"אור החיים" הק' על הכתוב (דברים לג, א) "וזאת הברכה אשר בָּרַךְ מִשֶּׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים" הוא הורה לי להוציא את ספר אוהחה"ק מארון הספרים, והראה לי באצבע את המאמר, וזה לשון הקדוש:

"יתבאר הכתוב על דרך אומרם ז"ל (ערכין יז.) וזה לשונם: אם יבוא הקדוש ברוך הוא לישב בדין עם אברהם יצחק ויעקב אינם יכולים לעמוד בפניו ע"כ. הא למדת, כי מה שמועילים הצדיקים במעשיהם ובהתעצמותם בעולם הזה, אינו אלא לזכות מכח הרחמים, אבל בדין לא, וכמאמר דוד (תהלים קמ"ג) ואל תבוא במשפט את עבדך כי לא יצדק לפניך כל חי, פירוש כל צדיק שיקרא חי. וכאן הודיע הכתוב, כי צדיק זה (משה רבינו) נתעצם ופעל הטוב אפילו בערך בחינת הדין הרמוז באלקים, והוא אמרו "איש האלקים", ואם יבוא ה' לעמוד עמו בדין - יוכל, כי הפליא לעשות הטוב והישר עכלה"ק.

והפטיר ה'ישועות משה': "קודש קדשים!" ראה נא עד היכן מסוגל ילוד אשה להתעלות - ראה נא עד היכן מסוגל ילוד אשה להתעלות!" (=זיך אויסארבעטן). ושוב חזר רבינו על המאמר הלז כשאר יוקדת אוחזתו.

ולהבין זאת נקדים להביא את דברי הרמב"ם שכתב (בהלכות גירושין פרק ב' הלכה כ) מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט והוא גט כשר, וכן אם הכוהו עכו"ם ואמר לו עשה מה ישראל אומרים לך ולחצו אותו ישראל ביד העכו"ם עד שיגרש הרי זה כשר, ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס, שאין אומרים אנוס הוא, אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחויב בו מן התורה וכגון מי שהוכה עד שמכר חפץ או עד שנתן את החפץ, אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוות או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר האסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנוס את עצמו בדעתו הרעה, ולפיכך זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר נקרא גרש לרצונו עכ"ל.

ולפי דבריו הק' מובן מה שאמר הכתוב "ויקחו" אף שזה לשון כפיה ואמר "אשר ידבנו ליבו תיקחו את תרומתי", שזה לשון נדיבות הלב, דמכיון שהוא בכפיה נשבר יצרו ולכן הנתניה הוא בנדיבת הלב יקרא, וגם לפי זה מובן מה שכתוב לעיל שבא הכתוב להוציא את העכו"ם וערב רב מליתן נדבה למשכן, שזה מכיון שלא שייך אצלם כפיה מכיון שלא מזרע ישראל הם שרוצים להיות חלק מעם הק' ישראל, ולכן אי אפשר שהם יתנו שאין זה נדיבות הלב, וגם אמרו חז"ל ששלשה סימנים בישראל, שהם רחמנים וביישנים וגומלי חסדים, שזה אין הגוים ובערב רב, שכתוב בזהר הק' שמי שהוא מהערב רב אף שהוא שומר תורה ומצוות, מכל מקום כל הכוונה שלהם הוא לעצמם דלגרמיהו כעובדי, ולכן לא רצה השם יתברך שהם יתנו למשכן, שיהיה שם השראת השכינה ואין השכינה רוצה להיות במקום שבא ממון של עכו"ם וערב רב.

ועוד נראה לומר מה שכתוב כאן לי לשמי, באופן כזה שיש אנשים שחושבין לחלק בין מצוות שהם בינו לבין קונו ובין מצוות שהם בין אדם לחבירו, באמרם שזה מובן שיש להניח תפילין ולישב בסוכה ולאכול מצה וכו' ולעשותם לשם השם דווקא, אבל במצוות שהם בממון וכגון כאן שיש ציוו ליתן תרומה למשכן, חושב הוא שזה לא צריך כל כך לעשותו לשמה, אלא יחשוב שאף אם יהיה לי כוונה לשם פירסום וכבוד, מה רע יש בזה הואיל והעיקר הוא שאני נותן צדקה, אבל באמת הוא שגם באלו המצוות שבין אדם לחבירו צריכין לעשותם לשמה, (ואע"פ שמובא בשם הבעש"ט, שבמצוות צדקה אף שלא לשמה הוא טוב, מכיון שנהנה איש ישראל בזה, זה אמת לאמיתו אבל יותר טוב שיעשה אך ורק לשם שמים) ולכן נקט הכתוב "לי" כלומר "לשמי" וכמו שכתב רש"י הנ"ל.

וגם אפשר לומר באופן אחר שהכתוב בא לומר ויקחו לי לשמי כלומר שאף שיותר טוב שיעשה אדם כל דבר לשמה, ואף בדברי הרשות וכמו שמובא בשו"ע או"ח (בס' רלא) שכל כוונתו של אדם יהיו לשם שמים, שגם שהשינה של האדם לא תהא כוונתו להנאת גופו אלא כדי להחזיק גופו לעבודת השי"ת וכן בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יכוין להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך, וכדכתיב "בכל דרכיך דעהו" ואמרו חכמים שכל מעשיך יהיו לשם שמים שאפילו בדברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והישיבה והקימה וכל צרכי הגוף יהיו כולם לעבודת הבורא, או לכל דבר הגורם עבודתו, שאפילו אדם שהיה צמא ורעב אם אכל להנאתו אינו משובח אלא יתכוין שיאכל וישתה כפי חיותו לעבוד את בוראו וכן אפילו לישוב בסוד ישירים ולעמוד במקום צדיקים ולילך בעצת תמימים, אם עשה להנאת עצמו להשלים חפצו ותאותו אינו משובח, אלא אם כן עשה לשם שמים וכו' ואפילו אם נתכוין כדי שיהיו לו בנים שישמשו אותו וימלא מקומו, גם כן אינו משובח וכו' כללו של דבר שחייב אדם לשום עיניו ולבו על דרכי ולשקול כל מעשיו במאזני שכלו, וכשרואה דבר שיבוא לידי עבודת הבורא יתברך יעשהו, ואם לאו לא יעשהו ומי שנוהג כן הוא עובד את בוראו

תמיד עכ"ל. והצדיקים אמרו שכל הסימן הזה בשולחן ערוך הוא מעיקרי תורת החסידות של מרן הבעש"ט ותלמידיו הק' וכן מובא בספרים הק' שאין בעולם רשות אלא או מצוה או עבירה ח"ו, אבל השולחן ערוך לא כתב שזה עבירה אלא שכתב שהוא אינו משובח, ולכן זה מאוד קשה לכל אדם ולא ניתן אלא ליחידי סגולה, אבל מובן לכל שמצות שבתורה שצריך לעשותם לשמה ואף שמתור לעשותם אף שלא לשמה מכל מקום ההיתר הוא אם יבוא מזה לעשותם לשמה וכו"ל.

ולפי זה אפשר לומר שזה כוונת הכתוב ויקחו לי, ורש"י כתב לשמי, כלומר שה' יתברך מצוה לנו שעל כל פנים תעשו הדברים שלי, כלומר המצוות שיש לעשותם והעבירות שאין לעשותם, זה כולו תעשו אך ורק לשמי, אבל בדברים של רשות אם כי שזה משובח אם עושים לשם שמים וכמו שכתוב לעיל בדברי השו"ע מכל מקום אין זה עבירה ממש אלא שהוא אינו משובח מה שאין כן בדברים שהם לי שזה צריכין לעשות לשמי דווקא.

וכעת נביא את דברי קודשו של הדעת זקנים מבעלי התוס' ח"ל: שלשה נדבות מונה כאן הכתוב שנדבו ישראל במשכן וכנגדם מנה יחזקאל י"ג בגדים שעתידי הקב"ה להלביש את ישראל לעתיד לבוא, והם זהב וכסף ונחושת וכנגדם יש צדקות בעולם אותם שאדם עושה, דכשהוא בריא נחשבת לו כזהב, וכשהוא חולה ח"ו ונותן צדקה מעכשיו נחשבת לו כסף, אבל כשהוא נותן לאחר המיתה נחשבת לו כנחושת, דבר אחר זהב הוא כנגד מלכות בבל דכתיב אנת הוא רישא דדהבא, כסף הוא כנגד מלכות פרס דכתיב באותה מלכות ועשרת אלפים ככר כסף, נחושת הוא כנגד מלכות יון הפחותה מכולן, עורות אילים מאודמים הוא כנגד מלכות אדום, ואחר כך שמן למאור שהוא כנגד משיח דכתיב ביה ערכתי נר למשיחי עכ"ל.

ולסיום נביא את דברי קודשו של הרבי ר' אלימלך ז"ע על הכתוב ויקחו לי תרומה ופירוש רש"י לי לשמי, שכתב בזה"ל: דהנה הצדיק ע"י עוסקו בתורה לשמה ומנדב את לבו למקום ברוך הוא, על ידי זה הוא מרים ומעלה את הדינים לשרשם וממתיקם שם, וממילא פועל רחמים וחסדים זהו ויקחו לי תרומה ר"ל שיקחו וילמדו את התורה שע"י זה ירימו לי תרומה דהיינו שיעלו את הדינים למעלה להמתיקם, זה מה שפירש רש"י ז"ל לי לשמי רוצה לומר שרש"י ז"ל מרמז שקאי על התורה שהו שמותיו של הקב"ה ותלמדו את התורה לשמה להמשיך אותי לי לשמי דהיינו לתורתו שהוא שמותי זהו מש"כ לי לשמי לתורתו שהוא שמותי זהו מש"כ לי לשמי להמשיך אותי לשמי ולתורתי זאת התורה תפעל המתקת הדינים בשורשים עכ"ל.

והנה השבת הזה הבעל"ט הוא שבת הפסקה בין שבת שקלים העבר עלינו לטובה לבין שבת זכור הבא עלינו לטובה וכתבו הספרים הק' ששבת הפסקה הוא עוד חשוב וגדול יותר משבתות של שקלים זכור ופרה וחדש ולכן עלינו מוטל שלא לאבד את הזמנים הק' האלו ומה גם שבא עלינו לטובה יומא דהילולא של משה רבינו ע"ה בז' אדר שמשא רבינו הוא היה הגואל הראשון והוא יהיה לנו הגואל האחרון וכמו שכתוב בספה"ק ובאור החיים הק' כתב עוד שאין רוצה משה רבינו לגאול עם שהם בטלני התורה, ולכן נתחזק כולנו יחד שלא נבטל הזמן היקר ובפרט לא בימים הקדושים של חודש אדר שמרבין בו בשמחה ואין שמחה כלימוד התורה ולקיים מצוות התורה.

ומובא בספה"ק מאור ושמש שבאדר יש כוח לבני ישראל שאפילו בהבל פיהם בלבד ימתקו כל דינין והגבורות שלא ישלטו בעולם כלל.

ויעזור השי"ת שנזכה לימים שיעשה ה' איתנו ניסים ונפלאות וכמו שענה לאבותינו בימי מרדכי ואסתר ובניסן שבו נגאלו אבותינו ממצרים נזכה להיגאל וכמו שאמרו חז"ל בניסן עתידין להגאל ברחמים גדולים ובחסדים מגולים במהרה בימינו אמן

גדרי השמירה לחתן וכלה

ב. האם איסור היציאה הוא גם כאשר מלווים אותו

אלא שמדברי הרמב"ן משמע, דנפק"מ יש בין האגדה לדברי פרקי דר"א, דלפי האגדה אין החתן יוצא כלל מפתח ביתו, ומשמע דאפילו כאשר מלווים אותו ג"כ אינו יוצא, משא"כ מלשון פרקי דר"א משמע דדוקא יחידי אינו יוצא, אבל באופן שיש לו מי שמלווהו רשאי לצאת. – וראה בספר העיטור (ח"ב שער שני ברכת חתנים עמוד סג): שכתב: הגדה, חתן דומה למלך, מה מלך אינו יוצא מביתו אף חתן אינו יוצא מביתו, מה המלך מקלסין אותו אף החתן מקלסין אותו, מה המלך לובש בגדי כבוד אף החתן לובש בגדי כבוד, מה המלך שמחה ומשתה לפניו אף החתן שמחה ומשתה לפניו כל ז' ימי המשתה, עכ"ל. ומשמע מלשון דאין החתן יוצא כלל. וכ"מ גם מלשון התניא (הנ"ל) בשם אגדה.

וכנראה שמטעם זה נהגו בכמה מקומות, שאין החתן יוצא כלל ואפילו לבית הכנסת, כמובא בדרישה (אעה"ז סימן סד סק"א) וזה לשונו: גם לא יצא יחידי לשוק משום שחתן דומה למלך פרקי ר' אליעזר י"ו, מכאן משמע, מה שנוהגין בזמן הזה שהחתן אינו יוצא לבית הכנסת כל ז' ימים עד השבת הבאה הוא מנהג שטות, דלא ממעטינן אלא שלא יהא נושא ונותן ושלא ילך יחידי, הא לבית הכנסת ילך. מיהו אפשר לומר, דגם לבית הכנסת אסור לילך יחידי, ואינו בנמצא לכל חתן שילוהו מביתו לבית הכנסת ומבית הכנסת לביתו, משום הכי נשאר בביתו, עכ"ל. הרי שנהגו כן בכמה מקומות, וכנראה משום הגירסא שאינו יוצא כלל, ולכן תמה הפרישה דאין בכלל יציאה ליחידי איסור יציאה כלל, אלא ענין כבוד שלא יצא יחידי, אבל אין איסור לגמרי במשמע, וכמובא בפרקי ר"א ולא כדברי אגדה.

אולם למעשה ודאי שיכול לצאת באופן שיש לו מי שילוהו, שהרי בדברי הפוסקים חזינן דנקטו כדברי פרקי רבי אליעזר, ולא כהאגדה שאינו יוצא כלל. וכן נקט גם הרמ"א דאסור לצאת יחידי בשוק ומשמע דאם מלווין אותו מותר. וכן משמע גם מדברי החלקת מחוקק (סק"ב) והבית שמואל (סק"ב), דכיון שדומה למלך אינו יוצא יחידי לשוק.

ג. האם גם הכלה דומה למלכה

ומשנתבאר דהטעם שאין החתן יוצא יחידי הוא מפני שדומה למלך, עלינו להתבונן האם טעם זה שייך גם לגבי הכלה. וראיתי בקונטרס אסא דבי הילולא [על נישואין (פרק כד)] שכתב, דגם הכלה דומה למלכה כמבואר בספר שולחן העזר (סימן ו סעיף א "שמלה לצבי" אות א) ובאגרא דבי הלולי (מערכה ד דף לז), ודלא כמו שכתב בספר שמושה של דרשה (סימן קל), ומרומז במאמרם: כ"יצד מ'רקדין לפני ה'כלה, ר"ת "מלכה", עיי"ש.

ועורוני דכן נראה לכאורה גם ממה שכתב בשו"ת מהר"ם ברונא (סימן צג), דהטעם שהחתן מתענה ביום חופתו הוא עפ"י מאמרם דמלך נידון בכל יום, והחתן דומה למלך, והרי הוא נידון ביום חופתו. וממה שקישר בין התענית לענין חתן דומה למלך, על כרחך לומר דגם בהכלה שייך ענין גדולה, דאי לאו הכי למה מתענית הכלה לטעם זה. – וחזינן דאיכא דסבירא להו שגם הכלה דומה למלכה. אבל עדיין יש לעיין האם ענין זה יש לו תוקף גם בהלכה בדברי הפוסקים.

תשובות הגאון ר' יקותיאל ליברמן שליט"א בספר גם אני אודך לשאלות המו"צ הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א:

בגדרי השמירה בימי השבע ברכות, האם חתן אסור לצאת יחידי לתפלה כאשר אין לו מי שילוהו, והאם גם בבית לא ישאר יחידי, וכמו כן האם גם הכלה אסורה לצאת יחידית.

א. מקור וטעם האיסור לצאת יחידי לשוק

בשו"ע (אבעה"ז סד, א): הנושא בתולה צריך לשימוח עמה ז' ימים, שלא יעשה מלאכה ולא ישא ויתן בשוק, אלא אוכל ושותה ושמח עמה, בין אם הוא בחור בין אם הוא אלמון. והוסיף הרמ"א: וחתן אסור בעשיית מלאכה, ואסור לצאת יחידי בשוק (ר"ן פ"ק דכתובות ובפרקי ר"א).

ולכאורה יש לדייק מלשון הרמ"א, דהאיסור לצאת יחידי לשוק הוא רק על החתן ולא על הכלה, שאילו נאמר האיסור גם על הכלה, היה לו להדגיש שגם הכלה אסורה לצאת יחידי. ויש לעיין האם נקטינן כדיוק זה להלכה למעשה, וכדי לפשוט שאלה זו עלינו לברר תחילה, מהו טעם האיסור לצאת יחידי לשוק.

מקור דברי הרמ"א לאסור להחתן לצאת יחידי לשוק הוא מפרקי דרבי אליעזר, כמו שציין המציין ברמ"א. – אולם בפרקי דר"א שלפנינו לא נזכר איסור זה, שכתב (בפרק טז) וז"ל: החתן דומה למלך, מה המלך לובש בגדי כבוד, כך החתן לובש בגדי כבוד כל שבעת ימי המשתה. מה המלך הכל מקלסין אותו, כך החתן הכל מקלסין אותו כל שבעת ימי המשתה. מה המלך פניו מאירות כאור החמה, כך החתן פניו מאירות כאור החמה, שנאמר (תהלים יט, ו) והוא כחתן יוצא מחופתו וגו'.

אלא שברמב"ן (כתובות ה. ד"ה ומאי דאמרין) מצאנו גירסא אחרת, וזה לשונו: ואמרו שנמצא באגדה, שהוא דומה למלך שאינו יוצא מפתח פלטרין וכן נהגו, אבל בפרקי ר' אליעזר ראיתי, החתן דומה למלך, מה המלך שמחה ומשתה לפניו, כך החתן שמחה ומשתה לפניו כל ז' ימי המשתה, מה המלך אינו יוצא לשוק לבדו, כך החתן אינו יוצא לשוק לבדו כו' בפרקי י"ו, עכ"ל. – ולפי גירסא זו של הרמב"ן אכן נזכר בפרקי ר"א איסור זה.

כגירסת הרמב"ן נמצא גם בר"ן (כתובות ב. מדפי הרי"ף), וזה לשונו: והכי איתא בפרקי רבי אליעזר בפרק ט"ז, החתן דומה למלך מה מלך אינו יוצא לשוק לבדו, אף חתן אינו יוצא לשוק לבדו, מה מלך אינו עושה מלאכה, אף חתן אינו עושה מלאכה, ובאגדה אמרו, החתן דומה למלך מה מלך אינו עושה מלאכה, אף חתן אינו עושה מלאכה, עכ"ל. והעתיק את לשונו הב"י (אבעה"ז סימן סד). וכבר העירו בפירוש הרד"ל ובפירוש בית הגדול על פרקי רבי אליעזר מלשון הר"ן, ולכן כתבו דחסר תיבות וצריך לומר, ומה המלך אינו יוצא לשוק וכו', עיי"ש.

כלשון זה כתב גם בספר תניא רבתי [לאחד הראשונים בן דורו של מהר"ם מרוטנבורג (הלכות אירוסין ונישואין סימן צ)], וזה לשונו: אגדה, החתן דומה למלך. מה מלך אינו יוצא מפתח ביתו אף חתן אינו יוצא מפתח ביתו. מה מלך הכל מקלסין אותו אף חתן הכל מקלסין אותו. מה מלך לובש בגדי כבוד אף חתן לובש בגדי כבוד. מה מלך משתה ושמחה לפניו אף חתן משתה ושמחה לפניו כל שבעת ימי המשתה.

עובדות חיים

ויקחו לי תרומה (כה, ב). פירש"י לי לשמי.

פעם היה חכם וצדיק אחד עם אחוזת מתלמידיו, ורצו להתפלל ב'מנין', אך כולם יחדיו היו רק תשעה אנשים ולא מצאו עשירי להשלים 'המנין'.

היה עמהם גם קטן אחד שלא הגיע לעול תורה ומצוות, על כן הציע אחד המתפללים שיסבירו לקטן 'פאר וועמען מ'דאווענט' (=למי מתפללים), שבכאן גוונא כאשר יודע למי מתפללים, אפשר להקל ולצרפו למנין, כמבואר בש"ע (סימן נה סעיף ד'). ניגש אליו אחד המתפללים, והתחיל להסביר לו שהשליח ציבור 'דאווענט פאר דעם עמוד'... (יורד ומתפלל לפני התיבה של הש"ץ).

נענה הצדיק ואמר, שעתה רואה שחסר שנים למנין...

(לקט דברים של טעם)

כניני חיים

תקחו את תרומתי (כה, ב).

"ל שע"י שאתם הצדיקים תקחו מאתם, היינו המוני העם, זהב וכסף גו', היינו בזה שנהנים הצדיקים מהמוני העם שמקבלין מהם זהב וכסף ושאר דברים גשמיים הנצרכים להם, יהיה להמוני עם ג"כ עלייה והתרוממות, הגם שאין להם נדבת לב הטהור נדבה רוחנית רק נדבה גשמית זהב וכסף וכדומה, עכ"ז ע"י שהם מייחדים ומקשרין עצמם להצדיקים שבדור ומהנים אותם במה שיש יכולת בידם, אז גם הם יתקשרו ויתעטפו בנדבת הצדיקים בלבם הטהור שהוא כולו רוחנית, ויתעלו ברום המעלות קודש קדשים, ויהיו דבוקים יחד הכנסת ישראל בהש"י עם צדיקי הדור וכיה"ר אמון.

(אוהב ישראל - אפטא)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב). דהיינו כל איש יש לו רצון אשר ידבנו לבו ר"ת אל"י, זה ר"ת אשר ל'פני ה' ור"ת של ששה התיבות מ'את כל איש אשר ידבנו לבו עולה כמספר אמונה"ה שזה העולה לה' אם מתחזקים האמונה בשעת הסתר פנים ואז צריך לצעוק לה' אל"י - אל"י אל תעזבינו

(אגרות שומר אמונים)

ויקחו לי תרומה מאת כל אשר ידבנו לבו (כה, ב).

ויקחו לי תרומה, אם ברצונך להתרומם להרים את עצמך, העצה לזה היא, מאת כל איש על ידי שתכניס תורה ויראת שמים בלב אחרים תקחו את תרומתי בכך אתה בעצמך תתעלה ותתקרב להקב"ה ודבר זה הוא בדוק ומנוסה, כידוע לכל העוסקים בלימוד ברבים וקירוב רחוקים.

(בית ישראל)

ועשו לי מקדש כו' (כה, ח).

ופירש"י ועשו לי לשמי בית קדושה, לשמי גמ' ל"ב שמ"ח, בעצבות אי אפשר לעשות בית קדושה, כי עצבות הוא מסטרא דמסאבותא ורק ע"י שמחה יכולים לקדש הבית.

(אמרי חיים)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח).

ס"ת גימטריא שס"ג, דעיקר השראת רוח קדושה בתוכם ממש, אינו אלא על ידי שמירת שס"ה לא תעשין ומספר א' הנוסף, הוא מצות עשה שיש בכל אחד מהם בעת שמגיע עבירה לידו וישב ולא עבר עליה (קידושין לט ע"ב)

(חוקי חיים)

והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת ופניהם איש אל אחיו (כה, כ)

יש שאמרו בדרך צחות, תוך כדי ה'פורשי כנפיים למעלה' - שהוא העלייה בין אדם למקום, יש להשגיח על כך שזה יהיה 'ופניהם איש אל אחיו' דהיינו שלא יהיה על חשבון בין אדם לחבירו - ולמשל המתעטף בטליתו בהתלהבות מתוך דביקות לה', שלא יהא חבירו מקבל את הציצית לתוך עיניו.

(אור אביגדור)

מעשה חושב תעשה אותם (כו, א)

אל תסתפק במחשבה טובה בלבד, אלא תראה שהמחשבה תבוא לידי מעשה, זה "מעשה חשב" המחשבות הטובות אשר בקרבך "תעשה אותם" ולא תסתפק במחשבתך הרצויה בלבד.

(דברי ישראל)

קהל

תלמידי וחסידיו קראלי בני ברק

בס"ד

צהלי ורוני יושבת ציון

ברגשי קודש ובגיל וברננה מקדמים אנו פני

מרן רבינו עט"ר שליט"א

לרגל בואו ברינה לשבות בעירינו

לרגל שבת שבע ברכות

לבת גיסו מורינו הדומ"צ

הגה"צ ר' צבי רוזנטל שליט"א

יהי בואו לברכה להרמת קרן התורה והחסידות

המצפים לבואו

אנ"ש ושומעי לקחו

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152

ובאימייל: 8659931@gmail.com

קול קראלי - 074-7962278

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק יעקב ישכר בער זי"ע
בהרה"ק חיים מרדכי זי"ע
מנדבורנה
נלב"ע ז אדר תשעב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ג אליהו אבוחצירא זצ"ל
בן הרב אהרן זצ"ל
נלב"ע אדר"ח אדר א תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

רבינו הגדול

הגה"ק **יצחק צבי משה** זי"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק **יהושע מבלאזוב** זי"ע
בן רביה"ק צבי אלימלך זיע"א
נלב"ע י"ב אדר א' תרצב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.